

Sygn. akt I ACz 1353/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia SA Mariola Głowacka (spr.)

Sędziowie: SA Jerzy Geisler

SA Jacek Nowicki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 sierpnia 2013r.

sprawy z powództwa **K. P.**

przeciwko **Ł. S.**

o zachówek

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 24 czerwca 2013r. sygn. akt XII C 279/13

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie jako miejscowo i rzeczowo właściwemu,

II. orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

/-/SSA Jerzy Geisler /-/ SSA Mariola Głowacka /-/SSA Jacek Nowicki

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 24 czerwca 2013r. uznał się niewłaściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy z powództwa K. P. przeciwko Ł. S. i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydział I Cywilny jako miejscowo i rzeczowo właściwemu.

Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu do postanowienia wskazał, że pozwem z dnia 11 lutego 2013r. powód K. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego Ł. S. kwoty 55.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 grudnia 2012r. tytułem zachowku po zmarłej J. P.. Jednocześnie w punkcie 2 pozwu zawarto żądanie z tego samego tytułu na rzecz powódki I. J., której sprawa została wyłączona do odrębnego postępowania.

Sąd Okręgowy wskazał, że między powodami K. P. i I. J. nie zachodzi współuczestnictwo materialne, a jedynie formalne. W związku z tym w stosunku do każdego z powództw należy osobno obliczyć wartość przedmiotu sporu, a ta dla powództwa wniesionego przez K. P. jest niższa niż 75.000 zł. Stąd Sąd Okręgowy uznał się niewłaściwym rzeczowo i miejscowo i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu.

Powyższe postanowienie zaskarżył powód w części tj. w zakresie przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydział I Cywilny jako miejscowo właściwemu. Powód zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania:

1) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu ustalonych przez Sąd faktów, które miałyby przemawiać za zasadnością wskazania, iż w przedmiotowym postępowaniu właściwym miejscowo dla jego rozpoznania jest Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu Wydział I Cywilny, któremu niniejsza sprawa została przekazana,

2) art. 200 § 1 k.p.c. w zw. z art. 39 k.p.c. poprzez uznanie, że w przedmiotowej sprawie sądem właściwym miejscowo do jej rozpoznania będzie Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda oraz przekazanie sprawy do tego Sądu podczas, gdy ostatecznie miejsce zamieszkania spadkodawczyni znajduje się w obszarze należącym do właściwości Sądu Rejonowego w Gnieźnie, a w sprawach o zapłatę zachowku zastosowanie znajdują przepisy o właściwość wyłącznej.

Powód wskazując na powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części poprzez przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie Wydział I Cywilny jako miejscowo i rzeczowo właściwemu oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów postępowania w postępowaniu odwoławczym w tym zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadne okazały się oba zarzuty naruszenia przepisów postępowania podniesione przez skarżącego. Odnosząc się przy tym do pierwszego z tych zarzutów, a to naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. należało stwierdzić, że w istocie Sąd Okręgowy nie wskazał podstawy faktycznej i prawnej swojego rozstrzygnięcia w zakresie określenia jako właściwym miejscowo Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu. Jednakże, w ocenie Sądu Apelacyjnego, skorygowanie uchybienia Sądu Okręgowego w tym zakresie nie wymagało uchylenia postanowienia w zaskarżonej części do ponownego rozpoznania, skoro sąd drugiej instancji jest sądem meriti, a podstawa rozstrzygnięcia co do właściwości miejscowej, wobec przepisów prawa i podanych przez powoda faktów, jest możliwa do ustalenia już na tym etapie.

W świetle okoliczności przedstawionych w pozwie i zażaleniu nie budziła wątpliwości Sądu Apelacyjnego zasadność postawionego przez powoda zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 39 k.p.c. Wskazany przepis przewiduje właściwość wyłączną sądu w przypadku złożenia powództwa z tytułu zachowku. Przy tym istota właściwości wyłącznej polega na tym, że wyłącznie (tylko i jedynie) właściwym do rozpoznania sprawy o zachówek jest sąd wskazany w ustawie. Zgodnie zaś z treścią art. 39 k.p.c. przy powództwach z tytułu zachowku podstawą ustalenia sądu wyłącznie właściwego miejscowo jest ostatecznie miejsce zamieszkania spadkodawcy, a jeżeli jego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, miejsce w którym znajduje się majątek spadkowy lub jego część.

Ostatnim miejscem zamieszkania spadkodawczyni J. P. była miejscowość T. położona w gminie P.. Miejscowość T. leży w obszarze właściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Gnieźnie, zatem sądem wyłączenie właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest ten Sąd.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmieniono zaskarżone postanowienie przekazując sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gnieźnie jako miejscowo właściwemu.

Odnosząc się do żądania powoda o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania w postępowaniu odwoławczym wskazać należy, że zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. o kosztach procesu sąd rozstrzyga w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji, a więc rozstrzygnięcie o kosztach tegoż postępowania zażaleniowego winno znaleźć się dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

/-/SSA Jerzy Geisler /-/ SSA Mariola Głowacka /-/SSA Jacek Nowicki